

VISPĀRĪGĀS DATU AIZSARDZĪBAS REGULAS PRASĪBU PIEMĒROŠANAS ATTIECĪBĀ UZ DIGITALIZĒTAJIEM KULTŪRAS MANTOJUMA MATERIĀLIEM IZPĒTES ZIŅOJUMS

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

ATKLĀTS KONKURSS "KONSULTANTU ATBALSTS PROJEKTA "KULTŪRAS MANTOJUMA SATURA
DIGITALIZĀCIJA (2.KĀRTA)" REALIZĀCIJĀ", LNB/2021/15/ERAF

LATVIJAS NACIONĀLĀS BIBLIOTĒKAS EIROPAS REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS FONDA PROJEKTS "KULTŪRAS MANTOJUMA
SATURA DIGITALIZĀCIJA (2.KĀRTA)"

VERSIJA 1.0

2022. GADA 02. MAIJĀ

RĪGĀ

Šo dokumentu ir izstrādājusi SIA "Corporate Consulting" (turpmāk – Izpildītājs) un SIA "ZAB SPECTRUM" (turpmāk – Apakšuzņēmējs) saskaņā ar 2021.gada 13.septembra līgumu Nr.1.1-17.5.1/49 par konsultantu atbalstu projekta „Kultūras mantojuma satura digitalizācija (2.kārta)” realizācijā (turpmāk – Līgums), kas noslēgts atklāta konkursa “Konsultantu atbalsts projekta „Kultūras mantojuma satura digitalizācija (2.kārta)” realizācijā” ar ID. Nr. LNB/2021/15/ERAF rezultātā, un 2022. gada 03. februārī noslēgto pasūtījumu Nr. 1.1-17.5.1/77 “Pasūtījums par Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanas attiecībā uz digitalizāciju un dažādām darbībām ar digitalizētajiem kultūras mantojuma materiāliem, to izmantojuma veidiem izpēti” (Līguma pielikums nr. 8).

Šī dokumenta autoru personiskās tiesības pieder tā autoriem. Dokumenta autoru mantiskās tiesības pieder Pasūtītājam, kuram ir tiesības izmantot šo dokumentu saskaņā ar noslēgto līgumu un izlīgumu.

Pieļaujama dokumentā iekļautās informācijas citēšana un izmantošana atvasinātu darbu veidošanai, iekļaujot atsauci uz šo dokumentu.

Dokumenta autori

Indra Simsone, SIA "ZAB SPECTRUM"

Vairis Lejiņš, SIA "Corporate Consulting"

Kontaktpersona:

Vairis Lejiņš

SIA "Corporate Consulting"

Pārslas iela 3

Rīga, LV-1002

Tālrunis: (+371) 67 84 77 62

Fakss: (+371) 67 84 77 61

E-pasts: Vairis.Lejins@cconsulting.lv

IZMAIŅU LAPA

Tabula 1 Izmaiņu lapa

Datums	Versija	Apraksts
11.03.2022	0.9	Dokumenta sākotnējā versija iesniegta Pasūtītājam izskatīšanai
02.05.2022	1.0	Dokuments versija iesniegta Pasūtītājam

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Ievads	5
1.1 Dokumenta nolūks	5
1.2 Pieņemumi un ierobežojumi.....	5
1.3 Terminu un saīsinājumi	5
1.4 Saistība ar citiem dokumentiem.....	6
1.5 Darba izpildes pieeja.....	6
2. Fizisko personu datu apstrādes vispārīgie jautājumi	7
2.1 Kas ir personas dati?	8
2.2 Personas datu veidi	9
2.3 Vispārējie principi apstrādājot personas datus	10
2.4 NKMP nolikuma noteiktie ierobežojumi	11
2.5 Personas datu apstrādes tiesiskie pamati	12
2.6 Datu subjekta tiesības	16
3. Fizisko personu datu apstrādes specifiskie jautājumi	23
3.1 Sarakste ar valsts iestādi.....	23
3.2 Personas datu aizsardzības termiņš, mirušu personu dati	25
3.3 Personas dati pētnieciska rakstura, aprakstošā, nepublicētā tekstā.....	25
3.4 Personas dati publicētos materiālos, periodikā	26
3.5 Fotografijas kā personas dati.....	26
3.6 KontROLSaraksts.....	27

1. IEVADS

1.1 Dokumenta nolūks

Šī izpētes ziņojuma nolūks ir izpētīt Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasības attiecībā uz digitalizāciju un dažādām darbībām ar digitalizētajiem kultūras mantojuma materiāliem, to izmantojuma veidiem. Izpēte tika galvenokārt balstīta uz Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes krājumā esošajiem materiāliem, cenšoties rast risinājumu, kurš atļautu Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes arhīvos esošos dokumentus padarīt pieejamus sabiedrībai.

1.2 Pieņēmumi un ierobežojumi

Dokuments sagatavots, ņemot vērā šādus pieņēmumus un ierobežojumus:

1. Pētījums ir veikts piemērojot spēkā esošo normatīvo regulējumu, gan Latvijas normatīvos aktus, gan Eiropas Savienības direktīvas un regulas. Tomēr ņemot vērā to, ka praksē šādu normatīvo aktu interpretācija attiecībā uz datu aizsardzības un autortiesību sfēras piemērošanu atmiņas institūcijām nepastāv vai pastāv ļoti ierobežotā apmērā, sniegtās atbildes ir uzskatāmas par aptuvenām un tās var mainīties, tiesām vai citām kompetentām institūcijām veicot atšķirīgu normatīvo aktu iztulkošanu.
2. Dokuments sagatavots, ņemot vērā pieņēmumu, ka Pasūtītāja un pārstāvju sniegtā informācija ir pietiekami detalizēta un patiesa, uz ko Izpildītājs paļaujas, un tādēļ neatkarīga informācijas pārbaude nav plānota un netiks veikta.

1.3 Termini un saīsinājumi

Tabula 2. Termini un saīsinājumi.

Termins, saīsinājums	Skaidrojums
Digitālais objekts, DO	Kultūrvēsturiskā mantojuma materiāls, kuram digitalizācijas procesā ir radīta digitāla kopija vai arī tas ir digitāli radīts (digitāli fiksēts), unikāls, jauns objekts – informācijas vienums, kas var sastāvēt no: <ul style="list-style-type: none">• digitālā objekta datnēm (failiem), kas veido digitālā objekta pamatsaturu;• metadatiem jeb objekta apraksta, kas sniedz informāciju par digitālo objektu. Digitālā objekta metadati tiek veidoti objektu aprakstišanas sistēmā.
DPA	Detalizētais projekta apraksts
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
Izpildītājs	SIA "Corporate Consulting"
KISC	Kultūras informācijas sistēmu centrs, kultūras ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde
KM	Kultūras ministrija

Termins, saīsinājums	Skaidrojums
KMO	Kultūras mantojuma objekts
LNA	Latvijas Nacionālais arhīvs
LNB, Pasūtītājs	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LNKC	Latvijas Nacionālais kultūras centrs
NKMP	Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde
Projekts	Latvijas Nacionālās bibliotēkas īstenotais ERAF Projekts "Kultūras mantojuma satura digitalizācija (2.kārta)"
Projekta partneri	LNB, LNA, KISC, NKMP

1.4 Saistība ar citiem dokumentiem

Tabula 3. Saistība ar citiem dokumentiem.

Nr.p.k.	Dokumenta nosaukums	Datums
[1.]	Līgums Nr. 1.1-17.5.1/49 "Par konsultantu atbalstu projekta „Kultūras mantojuma satura digitalizācija (2.kārta)” realizācijā”.	13.09.2021
[2.]	Pasūtījums Nr. 1.1-17.5.1/77 "Par Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanas attiecībā uz digitalizāciju un dažādām darbībām ar digitalizētajiem kultūras mantojuma materiāliem, to izmantojuma veidiem izpēti”.	11.10.2021
[3.]	MK noteikumi Nr.115 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.2. pasākuma "Kultūras mantojuma digitalizācija" īstenošanas noteikumi”.	08.03.2016
[4.]	Fizisko personu datu apstrādes likums	21.06.2018.
[5.]	Eiropas Parlamenta un Padomes regula 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti	27.04.2016.
[6.]	Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes nolikums	09.11.2004.
[7.]	Likums par kultūras pieminekļu aizsardzību	12.02.1992.
[8.]	Arhīvu likums	11.02.2010.

1.5 Darba izpildes pieeja

Veicot darba izpildi, tika pielietota dokumentu analīzes metode, lai veiktu saziņas platformu tīmekļa vietnēs pieejamās regulējošās informācijas izpēti un uz darba sfēru attiecināmo normatīvo aktu izpēti, kā arī, daļēji strukturētas intervijas, lai precizētu un papildinātu izpētes informāciju ar aspektiem, kas nav pieejami pakalpojumu sniedzēju publiskotajos dokumentos.

Ņemot vērā piemērojamo normatīvo regulējumu un tā prasības, tika veikta tiesību aktu interpretācija, izmantojot vēsturisko, gramatisko, sistēmisko un teleoloģisko iztulkošanas metodi. Atsevišķos gadījumos veicot arī Latvijas un Eiropas Savienības judikatūras analīzi.

2. FIZISKO PERSONU DATU APSTRĀDES VISPĀRĪGIE JAUTĀJUMI

Ikviena tiesības uz privāto dzīvi (kas ietver arī tiesības uz personas datu aizsardzību) ir cilvēka pamattiesības, kas nostiprinātas gan Satversmes 96.pantā, gan Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 8.pantā. No minētajām tiesību normām izriet, ka ikvienam ir tiesības arī uz privātās dzīves neaizskaramību, iespējami minimāli ciešot no valsts vai citu personu iejaukšanās. Šīs tiesības aizsargā arī indivīda identitāti un personas datus, un informācija par personu ietilpst privātās dzīves jēdziena saturā. Tiesības uz privāto dzīvi ietver arī tiesības dzīvot privāti, prom no negribētas uzmanības. Tādējādi datu aizsardzība ir fundamentāli svarīga, lai nodrošinātu personas tiesības uz privātās dzīves aizsardzību, un tiesības uz privāto dzīvi ļauj personām paļauties uz datu privātumu.¹ Piemēram, datu par personas veselību aizsardzība ir fundamentāls Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.panta tvēruma princips, un šādu datu izsniegšana var negatīvi ietekmēt personas privāto dzīvi.²

Informācija par fiziskas personas datiem un privāto dzīvi var tikt izsniegta trešajām personām, ja konkrētā gadījumā ir konstatējami tādi apstākļi, kuros informācijas pieprasītāja leģitīmā interese ir ar lielāku aizsardzību nekā konkrētās personas dati aizsardzības interese.³

Personas dati paši par sevi ir personas privātās dzīves sastāvdaļa. Līdz ar to personas datu izpaušana personai, kurai šie dati iepriekš nav bijuši pieejami, pati par sevi rada tiesību uz privāto dzīvi ierobežojumu, jo tiek ierobežotas tiesības uz personas datu neizpaušanu un ar to saistīto privātumu.⁴

¹ Senāta 2019.gada 7.jūnija spriedums lietā Nr. SKA-661/2019, 6.punkts ar atsauci uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 2017.gada 27.jūnija spriedumu lietā „Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland”, iesniegums Nr. 931/13, 129.–130. un 137.punkts, 2009.gada 9.aprīļa spriedumu lietā „A. v. Norway”, iesniegums Nr. 28070/06, 63.–64.punkts, 1987.gada 26.marta spriedumu lietā „Leander v. Sweden”, iesniegums Nr. 9248/81, 48.punkts, Satversmes tiesas 2019.gada 6.marta spriedumu lietā Nr. 2018-11-01, 16.1.punkts, 2016.gada 16.jūnija spriedumu lietā Nr. 2015-18-01, 10.punkts, 2011.gada 14.marta spriedumu lietā Nr. 2010-51-01, 13.punkts.

² Senāta 2014.gada 1.septembra spriedums lietā Nr. SKA-155/2014 (A420478712), 6.punkts ar atsauci uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2012.gada 17.janvāra spriedumu lietā „Varapnickaitė-Mažylienė v. Lithuania”, iesnieguma Nr. 20376/05, 44.punkts.

³ Senāta 2019.gada 7.jūnija spriedums lietā Nr. SKA-661/2019 (ECLI:LV:AT:2019:0607.A420236517.5.S), 6.punkts ar atsauci uz Senāta 2019.gada 22.marta spriedumu lietā Nr. SKA-232/2019, 7.punkts. Savukārt 2018.gada 23.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-244/2018 10.punktā, 2017.gada 24.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-358/2017 8.punktā un 2017.gada 11.oktobra lēmuma lietā Nr. SKA-151/2017 8.punktā kā kritērijs informācijas izsniegšanai izvirzīts konstatējums, ka personai, kas šo informāciju prasa, likumisko interešu nodrošināšanai konkrēto datu saņemšana ir objektīvi nepieciešama.

⁴ Senāta 2019.gada 7.jūnija spriedums lietā Nr. SKA-661/2019, 10.punkts.

2.1 Kas ir personas dati?

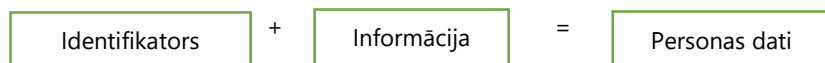
Fizisko personu datu apstrādi regulē galvenie divi dokumenti:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (turpmāk- Datu regula) un
- 2) Fizisko personu datu apstrādes likums.

Saskaņā ar tiesību doktrīnu, Eiropas Savienības regulām ir augstāks spēks kā Latvijas likumiem, kas nozīmē, ja ir kādas pretrunas starp regulām un likumiem, jāpiemēro ir regulu noteikumi.

Personas dati ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (datu subjektu). Identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, personas kodu, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem.

Informācija var būt gan objektīva, gan subjektīva. Lai informāciju uzskatītu par personas datiem, tai nav obligāti jābūt patiesai un pierādītai.

Ja iztrūkst vai nu identifikators, vai informācija, tad tie nav personas dati, kuri ir aizsargājami. Personas dati ir tikai tie kur ir gan informācija, gan identifikators. Jāatceras, ka identifikators var būt arī netiešs.

Persona var būt gan tieši identificējama – vārds, uzvārds, personas kods, attēls, korporatīvai e-pasts, biometriskie dati, gan netieši identificējama – tālruņa numurs, vecums, dzīves vieta, auto numurs u.c.

Ir iespējamās situācijas, kad viens objekts var gan būt, gan nebūt personas dati. Skatīt lūdzu zemāk piemērus.

Piemēri:

- 1) Laimonis Stabiņš ir izcils skolnieks. Šie ir personas dati, jo ir gan identifikators vārds, uzvārds – Laimonis Stabiņš, gan informācija – izcils skolnieks;
- 2) Tel. 25966547 piedalās Superbingo izlozē. Šie ir personas dati, jo ir gan netiešs identifikators – telefona numurs, gan informācija – piedalās izlozē.
- 3) Laimonis Stabiņš strādā Rīgas Domes Informācijas departamentā. Šie ir personas dati, jo ir gan tiešs identifikators – vārds, uzvārds, gan informācija – strādā Rīgas Domē;

- 4) Jāņa Bērziņa parādsaistības ir EUR 10 000. Šie nebūs personas dati, jo nav identifikatora, pēc ļoti izplatīta vārda, uzvārda nav iespējams identificēt konkrēto personu, līdz ar to informācija – parādsaistības ir EUR 10 000, bez identifikatora nav personas dati. Ja būtu kāda papildus informācija, pēc kuras konkrēto Jāni Bērziņu varētu identificēt, tad tie protams būtu personas dati;
- 5) SIA "Netto" ir uzsākts maksātnespējas process. Šie nav personas dati, jo nav fiziskas personas;
- 6) Laimoņa Stabiņa foto un video. Šie ir personas dati, jo persona pēc foto un video ir identificējama un foto un video noteikti satur arī kādu informāciju;
- 7) signe22@gmail.com. Šie nav personas dati, jo iztrūkst informācijas. Netiešs identifikators e-pasts ir, bet nav informācijas par konkrēto personu.
- 8) indra.simsone@spectrumlegal.eu Šie būs personas dati, jo e-pastā ir minēts vārds, uzvārds, kas ir tiešs identifikators, un ir arī informācija - darba vietas nosaukums – Spectrumlegal.
- 9) Mirušā Daiga bija ļoti laba skolotāja. Šie nav personas dati, jo fiziskā persona par kuru sniegta informācija nav dzīva;
- 10) Bauskas iela 10, Rīga. Šie nav personas dati, jo nav informācijas, ir tikai netiešs identifikators.

Savukārt, pārzinis ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus. Konkrētajā situācijā, kad NKMP plāno publiskot savā arhīvā pieejamos materiālus, pārzini būs NKMP.

2.2 Personas datu veidi

Datu regula visus personu datus iedala trīs lielās kategorijās:

- 1) "Parastie" dati;
- 2) Īpašu kategoriju dati;
- 3) Dati par sodāmībām un sodiem (kriminālsodi un administratīvā pārkāpuma sodi).

Parastie dati ir tie visi dati, kuri kvalificējas kā personas dati (identifikators + informācija), bet nav īpašu kategoriju dati vai dati par sodāmībām un sodiem.

Īpašu kategoriju personas dati ir dati kas atklāj:

- Rases vai etnisko piederību;
- Politiskos uzskatus;
- Reliģisko vai filozofisko pārliecību;
- Dalību arodbiedrībās;
- Ģenētisko datu, biometrisko datu, lai veiktu fiziskas personas unikālu identifikāciju;
- Veselības datu vai datu par fiziskas personas dzimumdzīvi vai seksuālo orientāciju apstrādi.

Veselības dati ir dati, kas saistīti ar fiziskas personas fizisko vai garīgo veselību, tostarp veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, un kas atspoguļo informāciju par tās veselības stāvokli.

Biometriskie dati ir personas dati pēc specifiskas tehniskas apstrādes, kuri attiecas uz fiziskas personas fiziskajām, fizioloģiskajām vai uzvedības pazīmēm, kas ļauj veikt vai apstiprina minētās fiziskās personas unikālu identifikāciju, piemēram, sejas attēli vai daktiloskopijas dati.

Savukārt, **dati par sodāmībām un sodiem** ir informācija par personas kriminālsodiem un administratīvā pārkāpuma sodiem.

2.3 Vispārējie principi apstrādājot personas datus

Jebkādam personas datu apstrādei ir jāatbilst Datu regulas 5. pantā noteiktajiem apstrādes principiem un vienam no juridiskajiem pamatiem, kuri ir minēti Datu regulas 6. un 9.pantā. Pretējā gadījumā datu apstrāde nav likumīga.

Saskaņā ar Datu regulu tiek noteikti šādi personas datu apstrādes principi:

Personas dati:

- a) tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā. Tas nozīmē, ka pastāv tiesiskais pamats un mērķis personas datu apstrādei, bez tā datu apstrāde ir pretlikumīga.
- b) tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā; turpmāka apstrāde arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos nav uzskatāma par nesavietojamu ar sākotnējiem nolūkiem ("nolūka ierobežojumi").
- c) ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos ("datu minimizēšana"). Tas nozīmē, ka nedrīkst vākt vairāk nekā nepieciešams.
- d) ir precīzi un, ja vajadzīgs, atjaunināti; ir jāveic visi saprātīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka neprecīzi personas dati, ņemot vērā nolūkus, kādos tie tiek apstrādāti, bez kavēšanās tiktu dzēsti vai laboti ("precizitāte").
- e) tiek glabāti veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā; personas datus var glabāt ilgāk, ciktāl personas datus apstrādās tikai arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos.
- f) tiek apstrādāti tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus ("integritāte un konfidencialitāte").

2.4 NKMP nolikuma noteiktie ierobežojumi

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes nolikuma 4.3.punkts nosaka – *pārvalde atbilstoši savai kompetencei nodrošina dokumentu uzkrāšanu, uzskaiti, glabāšanu un izmantošanu saskaņā ar Arhīvu likumu.*

Savukārt, Arhīvu likuma 13.panta otrās daļas 4.punkts nosaka, ka *pieejamība tiek ierobežota dokumentiem, kuri satur īpašu kategoriju personas datus vai citu informāciju par personas privāto dzīvi (tai skaitā informāciju par personas adopciju un notariālas darbības apliecināšanu informāciju), ja tajos esošo personas datu vai informācijas izmantošana būtiski var aizskart personas privāto dzīvi. Ja citos likumos nav paredzēti ierobežojumi, šādu dokumentu pieejamība tiek ierobežota uz 30 gadiem no tās personas nāves, uz kuru dokuments attiecas. Ja personas nāves datumu nav iespējams noteikt, pieejamība tiek ierobežota uz 110 gadiem pēc tās personas dzimšanas, uz kuru dokuments attiecas. Ja nav iespējams konstatēt ne personas nāves, ne dzimšanas datumu, dokumenta pieejamība tiek ierobežota uz 75 gadiem pēc dokumenta radīšanas.*

Šādus NKMP dokumentus, kuri satur personas datus vai citu informāciju par personas privāto dzīvi, un kuri līdz ar to ir noteiktu laiku ierobežotas pieejamības, pēc būtības var padarīt pieejamus tikai Arhīvu likuma 13.panta trešās daļas norādītajos gadījumos:

- 1) pēc pirmstiesas izmeklēšanas iestādes, prokuratūras, tiesas vai citu publisko personu pieprasījuma likumā noteiktajos gadījumos;
- 2) pēc zinātnieka pieprasījuma zinātniskās darbības veikšanai, izņemot šā panta otrās daļas 5.punktā noteiktos dokumentus (privātajiem dokumentiem, kuriem pieejamības ierobežojuma termiņu noteicis to īpašnieks);
- 2¹) pēc studējošā pieprasījuma, ja studējošais izstrādā zinātnisku vai pētniecisku darbu un pieprasījumu apstiprinājis augstskolas fakultātes dekāns, izņemot šā panta otrās daļas 5.punktā noteiktos dokumentus (privātajiem dokumentiem, kuriem pieejamības ierobežojuma termiņu noteicis to īpašnieks);
- 2²) pēc bibliotēkas, muzeja, arhīva vai zinātniskās institūcijas darbinieka (izņemot zinātnieka) pieprasījuma, ja darbinieks attiecīgās iestādes funkciju ietvaros veic pētniecisku darbību un pieprasījumu apstiprinājis bibliotēkas, muzeja, arhīva vai zinātniskās institūcijas vadītājs, izņemot šā panta otrās daļas 5.punktā noteiktos dokumentus (privātajiem dokumentiem, kuriem pieejamības ierobežojuma termiņu noteicis to īpašnieks);
- 2³) pēc fiziskās personas pieprasījuma, ja šī persona veic pētījumu, kuram ir konkrēts, precīzi formulēts un likumīgs mērķis, un ir saņemta attiecīgajā jautājumā kompetentas zinātniskās institūcijas vai akreditētas bibliotēkas, vai akreditēta muzeja vadītāja rekomendācija;
- 3) šā panta otrās daļas 3.punktā noteiktajos gadījumos — ar tās institūcijas rakstveida atļauju, kura noteikusi dokumentam pieejamības ierobežojuma periodu (publiskajiem dokumentiem, kuri radīti vai saņemti valsts drošības iestādēs, Aizsardzības ministrijā, Ārlietu ministrijā, Iekšlietu ministrijā, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā, Valsts prezidenta kancelejā, Valsts kancelejā vai tiek glabāti Latvijas Nacionālajā

arhīvā, kuri satur ar nacionālo drošību, aizsardzību vai ārlietām saistītu informāciju, kuras atklāšana var radīt kaitējumu valsts vai sabiedrības interesēm. Šiem dokumentiem attiecīgās institūcijas vadītājs var noteikt vispārēju 30 gadus ilgu informācijas pieejamības ierobežojuma periodu);

4) šā panta otrās daļas 4.punktā noteiktajos gadījumos — ar tās personas rakstveida atļauju, uz kuru dokuments attiecas, vai pēc šīs personas nāves — ar tās laulātā vai tai tuvākā radnieka rakstveida atļauju (dokumentiem, kuri satur īpašu kategoriju personas datus vai citu informāciju par personas privāto dzīvi).

No iepriekš minētā secināms, ka NKMP rīcībā esošos dokumentus, kuros ir personas dati un informācijas, kuras izmantošana varētu būtiski aizskart personas privāto dzīvi, nedrīkst publiskot noteiktu laiku periodu pēc šīs personas nāves (30 gadus). Bet tas nenozīmē, ka tie automātiski ir visi dokumenti, kuros ir atrodami personas dati. Likums nosaka kritēriju – **būtiski** aizskart personas privāto dzīvi. Tas ir vērtējams jautājums un var būt situācijas, kad personas datu izmantošana neaizskar būtiski personas privāto dzīvi un tādā gadījumā likums neierobežo to izmantošanu. Piemēram, novecojusi informācija, kas publicēšanās laikā atbilda patiesībai, bet šobrīd vairs nē. Tomēr, arī tādā gadījumā, kad dokumenta izmantošana būtiski neaizskar personas privāto dzīvi, personas datu apstrādei ir jābūt ar tiesisko pamatu, kas norādīts Datu regulā. Pēc būtības tas nozīmē, ka NKMP pirms arhīvā esošo dokumentu publicēšanas ir jāizvērtē katrs dokuments, lai saprastu vai pirmkārt tajā ir atrodami personas dati un vai tur atrodami personas dati var būtiski ietekmēt personas privāto dzīvi. Ja tiek secināts, ka var, tad dokuments, saskaņā ar Arhīvu likumu, ir ierobežotas pieejamības dokuments uz noteiktu laiku periodu un to nav iespējams publiskot.

Papildus jāņem vērā, ka Arhīvu likums attiecas uz dokumentiem, bet neattiecas uz cita veida informāciju, kas var būt NKMP lietās (zīmējumi, skices, avīžu izgriezumi u.c.). Saskaņā ar Arhīvu likuma definīciju dokuments ir informācija, kas radusies, saņemta vai pārvērsta citā formā uz jebkura informācijas nesēja, ierosinot, turpinot, mainot vai izbeidzot kādu darbību, un kas apliecina šo darbību. Attiecībā uz šādu informāciju (kas nav ietverta dokumentos) uzreiz ir piemērojama Datu regula un nav jāveic izvērtējums vai dokumentā pieejamā informācija var būtiski aizskart personas privāto dzīvi vai nē.

2.5 Personas datu apstrādes tiesiskie pamati

Saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma 25.pantu, datu apstrāde ir atļauta, ja ir vismaz viens no Datu regulā noteiktajiem pamatiem.

Katrai no datu kategorijām ir noteikti savi tiesiskie pamati, pamatojoties tikai uz kuriem ir atļauta šo datu apstrāde. Respektīvi "parasto" datu apstrādes pamati ir Datu regulas 6.pantā minētie, savukārt, Īpašu kategoriju datu apstrādes pamati ir Datu regulas 9.pantā minētie.

Apstrāde Datu regulas izpratnē ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, **vākšana**, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, **glabāšana**, pielāgošana vai

pārveidošana, atgūšana, **aplūkošana**, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai **citādi darīt tos pieejamus**, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana.

Attiecībā uz "parastajiem" datiem jeb 1.kategorija datiem, saskaņā ar Datu regulas 6.pantu, datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem:

- a) datu subjekts ir devis piekrišanu savu personas datu apstrādei vienam vai vairākiem konkrētiem nolūkiem;
- b) apstrāde ir vajadzīga līguma, kura līgumslēdzēja puse ir datu subjekts, izpildei vai pasākumu veikšanai pēc datu subjekta pieprasījuma pirms līguma noslēgšanas;
- c) apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu;
- d) apstrāde ir vajadzīga, lai aizsargātu datu subjekta vai citas fiziskas personas vitālas intereses;
- e) **apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs** vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras;
- f) apstrāde ir vajadzīga pārziņa vai trešās personas legītīmo interešu ievērošanai, izņemot, ja datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības, kurām nepieciešama personas datu aizsardzība, ir svarīgākas par šādām interesēm, jo īpaši, ja datu subjekts ir bērns.

Savukārt, īpašu kategoriju personas datus pēc būtības ir aizliegts apstrādāt vispār. Izņēmums no šī principa ir, ja izpildās kāds no zemāk uzskaitītajiem tiesiskajiem pamatiem:

- a) datu subjekts ir devis nepārprotamu piekrišanu šo personas datu apstrādei vienam vai vairākiem konkrētiem nolūkiem;
- b) apstrāde ir vajadzīga, lai realizētu pārziņa pienākumus un īstenotu pārziņa vai datu subjekta konkrētas tiesības nodarbinātības, sociālā nodrošinājuma un sociālās aizsardzības tiesību jomā, ciktāl to pieļauj Savienības vai dalībvalsts tiesību akti vai koplīgums atbilstīgi dalībvalsts tiesību aktiem, paredzot piemērotas garantijas datu subjekta pamattiesībām un interesēm;
- c) apstrāde ir vajadzīga, lai aizsargātu datu subjekta vai citas fiziskas personas vitālas intereses, ja datu subjekts ir fiziski vai tiesiski nespējīgs dot savu piekrišanu;
- d) veicot legītīmas darbības un nodrošinot atbilstošas garantijas, apstrādi veic fonds, apvienība vai jebkura cita bezpeļņas struktūra, kas to dara ar politisku, filozofisku, reliģisku vai ar arodbiedrībām saistītu mērķi un ar nosacījumu, ka apstrāde attiecas tikai uz šīs struktūras locekļiem vai bijušajiem locekļiem, vai personām, kas ar šo struktūru uztur

regulārus sakarus saistībā ar tās nolūkiem, un ka bez datu subjekta piekrišanas personas datus neizpauž ārpus minētās struktūras;

e) apstrāde attiecas uz personas datiem, kurus datu subjekts apzināti ir publiskojis;

f) apstrāde ir vajadzīga, lai celtu, īstenotu vai aizstāvētu likumīgas prasības, vai ikreiz, kad tiesas pilda savus uzdevumus;

g) apstrāde ir vajadzīga būtisku sabiedrības interešu dēļ, pamatojoties uz Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir samērīgas izvirzītajam mērķim, ievēro tiesību uz datu aizsardzību būtību un paredz piemērotus un konkrētus pasākumus datu subjekta pamattiesību un interešu aizsardzībai;

h) apstrāde ir vajadzīga profilaktiskās vai arodmedicīnas nolūkos, darbinieka darbības novērtēšanai, medicīniskas diagnozes, veselības vai sociālās aprūpes vai ārstēšanas vai veselības vai sociālās aprūpes sistēmu un pakalpojumu pārvaldības nodrošināšanas nolūkos, pamatojoties uz Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem vai saskaņā ar līgumu ar veselības darba profesionāli un ievērojot 3. punktā minētos nosacījumus un garantijas;

i) apstrāde ir vajadzīga sabiedrības interešu dēļ sabiedrības veselības jomā, piemēram, aizsardzībai pret nopietniem pārrobežu draudiem veselībai vai augstu kvalitātes un drošības standartu nodrošināšanai, cita starpā zālēm vai medicīniskām ierīcēm, pamatojoties uz Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas paredz atbilstošus un konkrētus pasākumus datu subjekta tiesību un brīvību, jo īpaši dienesta noslēpuma, aizsardzībai;

j) **apstrāde ir vajadzīga arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos** saskaņā ar 89. panta 1. punktu, pamatojoties uz Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir samērīgi izvirzītajam mērķim, ievēro tiesību uz datu aizsardzību būtību un paredz piemērotus un konkrētus pasākumus datu subjekta pamattiesību un interešu aizsardzībai.

NKMP, ievērojot Datu regulā noteikto, ir iespēja saglabāt, apstrādāt un publiskot informāciju, kura satur personas datus pamatojot konkrēto dokumentu apstrādi ar nepieciešamību izpildīt uzdevumu, kuru veic sabiedrības interesēs (6.panta e apakšpunkts).

Datu apstrādes pamats "Lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs"

Datu regulas 6. panta 1.daļas e) apakšpunkts nosaka apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras. Tas nozīmē, ka NKMP varētu apstrādāt personas datus pamatojot to ar vajadzību pildīt uzdevumu sabiedrības interesēs.

Datu regulas 45.apsvēruma nosaukums - ja apstrādi veic saskaņā ar uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu, vai ja apstrāde ir nepieciešama, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot oficiālas pilnvaras, **apstrādes pamatam vajadzētu būt noteiktam Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos**. Tas nozīmē, ka mērķim un personas datu apstrādes pamatam ir jābūt skaidri definētam Latvijas normatīvajos aktos un tikai šajos gadījumos, kad likumā ir precīzi definēti kādus uzdevumus NKMP ir pienākums veikt, tad datu apstrāde, pamatojoties uz Datu regulas 6.panta e) apakšpunktu būs likumīga.

Pētījumu autoru ieskatā, NKMP nav tiesīga izdomāt jaunas funkcijas un uzdevumus, ko tā veiks, ja tās nav noteiktas Latvijas normatīvajos aktos un kopā ar Datu regulas 6.panta e) apakšpunktu, veikt personas datu apstrādi. Visticamāk, šāda personas datu apstrāde tiks uzskatīta par nelikumīgu. NKMP ir jābalstās uz likumos jau noteiktajām funkcijām, tiesībām un pienākumiem, tomēr tas nenozīmē, ka funkcija nevarētu būt uzrakstīta plaši (nenorādot detalizētas darbības) un to ir iespējams interpretēt. Datu regula neprasa katrai atsevišķai apstrādei konkrētu tiesību aktu. Var pietikt ar tiesību aktu, uz ko balstās vairākas apstrādes darbības kopā, pamatojoties uz juridisku pienākumu, kas NKMP jāpilda.

NKMP funkcijas ir minētas Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes nolikuma 2.-5.punktos.

NKMP nolikuma 2.1.punkts nosaka funkciju- *īstenot valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā*. Savukārt, likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" ir noteikts, ka *kultūras pieminekļu aizsardzība ir pasākumu sistēma, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu*.

Tādējādi, situācijās, kad Arhīvu likums neierobežo dokumentu ar personas datiem publiskošanu, **dokumentu padarīšanu pieejamu sabiedrībai var pamatot ar Datu regulas 6.panta 1.daļas e) apakšpunktu kopā ar NKMP nolikuma 2.1.punktā minēto funkciju**.

Šādā gadījumā dokumentus un citus materiālus, kuri satur personas datus, kas būtiski neietekmē personas privāto dzīvi, var apstrādāt, tostarp arī publiskot, neizdarot tajos nekādas izmaiņas, neaizkrāsojot.

Ņemot vērā Arhīvu likumā noteiktos dokumentu pieejamības ierobežojumus un Datu regulas nosacījumus, katrs gadījums (dokuments vai dokumentu veids) ir jāskata kā atsevišķs gadījums un jāizvērtē vai konkrēto personas datu publiskošana ietekmēs būtiski personas privāto dzīvi vai nē. Ņemot vērā, ka iespējams šāda katra dokumenta izvērtēšana aizņems būtiski daudz vairāk laika un NKMP resursu nekā dokumentos ietvertu personas datu aizkrāsošana, tad NKMP ir jāizvērtē kuru pieeju izmantot, lai varētu publiskot dokumentus.

Aizkrāsojot identifikatoru un atstājot tikai informāciju, personas dati pārvēršas par vienkārši informāciju, jo trešajām personām iepazīstoties ar šādiem dokumentiem nebūs iespējams konstatēt uz kādu tieši fizisko personu šī informācija attiecas, tādējādi tie nebūs personas dati.

2.6 Datu subjekta tiesības

Ja ir atrasts tiesisks pamats personas datu apstrādei, datus ir atļauts apstrādāt, bet ir jāievēro iepriekšminētie datu apstrādes principi un datu subjekta tiesības, kuras tiks apskatītas šajā nodaļā. Īsumā tiks aprakstīta katra datu subjekta tiesība, bet jāņem vērā, ka no dažām datu subjekta tiesībām likums ir paredzējis tiesības atkāpties.

2.6.1 Datu regulas 14.pants - Informācija, kas jāsniedz, ja personas dati nav iegūti no datu subjekta

Ja personas datus pārzinis iegūst no cita subjekta nevis pašas personas, parasti datu subjekts ir individuāli jāinformē par apstrādes darbību un par to, ka personas dati tiek apstrādāti arhivēšanas, zinātniskiem vai vēstures pētniecības nolūkiem. Sniegtajai informācijai būtu jāietver visi Datu regulas 13. vai 14. pantā minētie elementi. Jāatzīmē, ka pētnieki bieži apstrādā datus, ko viņi nav ieguvuši tieši no datu subjekta. Tāpēc šajā sadaļā galvenokārt būs runa par Datu regulas 14. pantu, kas attiecas uz informācijas sniegšanas pienākumiem gadījumos, kad personas dati netiek vākti tieši no datu subjekta.

2.6.1.1 Kad jāinformē datu subjekts?

Ja personas dati nav iegūti no datu subjekta, Datu regulas 14. panta 3.punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka pārzinis sniedz informāciju "saprātīgā termiņā pēc personas datu iegūšanas, bet vēlākais mēneša laikā, ņemot vērā konkrētos apstākļus, kādos personas dati tiek apstrādāti". Ja dati tiek apstrādāti arhivēšanas, zinātniskos vai vēstures pētniecības nolūkos un ņemot vērā apstrādāto datu sensitivitāti, saskaņā ar 89. panta 1. punktu atbilstīgs aizsardzības pasākums ir informācijas sniegšana datu subjektam saprātīgā laikposmā pirms jaunā pētniecības projekta vai arhivēšanas īstenošanas. Tas ļauj datu subjektam uzzināt par pētniecības projektu un dod viņam/viņai iespēju iepriekš izmantot savas tiesības.

2.6.1.2 Izņēmumi

Tomēr Datu regulas 14. panta 5. punktā ir paredzēti vairāki informēšanas pienākuma izņēmumi. Īpaši svarīgs ir izņēmums, kas paredzēts Datu regulas 14. panta 5.punkta b) apakšpunktā ("informācijas sniegšana nav iespējama vai tā prasītu nesamērīgi lielas pūles") un c) apakšpunktā ("iegūšana vai izpaušana ir skaidri paredzēta Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos"). Šie arī ir izņēmumi, uz kuriem varētu atsaukties NKMP.

1. Informācijas sniegšana nav iespējama

Savās pamatnostādņēs par pārredzamības principu⁵ bijusi Datu regulas 29. panta darba grupa jau ir norādījusi, ka "situācija, kurā saskaņā ar 14. panta piektās daļas b) apakšpunktu

⁵ Sk. bijušās 29. panta darba grupas Pārredzamības pamatnostādnes saskaņā ar Regulu 2016/679, pēdējoreiz pārskatītas 2018. gada 11. aprīlī, WP260 01. redakcija, 17/LV, 28. lpp. (apstiprinājusi EDAK). Pieejamas https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622227

“nav iespējams” sniegt informāciju, ir situācija “visu vai neko”, jo kaut kas vai nu ir, vai nav iespējams; nepastāv neiespējamības pakāpes. Tādējādi, ja datu pārzinis cenšas paļauties uz šo atbrīvojumu no pienākuma izpildes, tam ir uzskatāmi jāparāda fakti, kas faktiski liedz viņam sniegt attiecīgo informāciju datu subjektiem. Ja pēc noteikta laikposma faktori, kas izraisīja “neiespējamību”, vairs nepastāv un kļūst iespējams sniegt informāciju datu subjektiem, datu pārzinim tas būtu nekavējoties jā dara. Praksē būs ļoti nedaudzas situācijas, kad datu pārzinis var uzskatāmi parādīt, ka sniegt informāciju datu subjektiem faktiski nav iespējams.”

Līdz ar to NKMP atsaukties uz šo izņēmumu un tāpēc nesniegt informāciju datu subjektam nebūtu ieteicams. To var darīt tikai tādos gadījumos, kad pierādāms, ka tiešām informācijas sniegšana vispār nav iespējama, nevis ir ļoti apgrūtināta.

2. Nesamērīgi lielas pūles

Nosakot, kas uzskatāms par nesamērīgi lielām pūlēm, Datu regulas 62. apsvērumā kā iespējamie vērā ņemamie faktori ir minēti: datu subjektu skaits, datu vecums un jebkādas pieņemtās atbilstošās garantijas. Iepriekš minētajās Pārredzamības pamatnostādņēs⁶ ir ieteikts, ka pārzinim tāpēc būtu jāveic samērīguma pārbaude, lai novērtētu datu pārzinim radītās pūles, sniedzot informāciju datu subjektam, attiecībā pret ietekmi un sekām datu subjektam, ja viņam vai viņai šī informācija netiek sniegta. Piemērs. Ja lielam skaitam datu subjektu nav pieejama kontaktinformācija, to varētu uzskatīt par situāciju, kurā informācijas sniegšana prasa nesamērīgi lielas pūles.

Lai izmantotu šo izņēmumu, datu pārzinim ir jāpierāda, ka 14. panta 1. punktā noteiktā informācijas sniegšana pati par sevi varētu neļaut sasniegt vai būtiski traucētu sasniegt minētās apstrādes mērķus.

Ja tiek apstrādāti ļoti daudzu personu dati vai arī nav iespējams iegūt visiem kontaktinformāciju, to varētu uzskatīt par nesamērīgi lielām pūlēm, kas nozīmē, ka NKMP varētu atsaukties uz šo izņēmumu un tāpēc nepiemērot Datu regulas 14.pantu, kurā ir noteikts NKMP pienākums informēt datu subjektu par to, ka tiek apstrādāti viņa dati. Ņemot vērā NKMP arhīvā esošo materiālu apjomu, dažādo vecumu un to, ka NKMP nav pieejama personu kontaktinformācija, visdrīzāk tiks atzīts, ka NKMP var atkāpties no Datu regulas 14.panta un neinformēt datu subjektu par datu apstrādi.

3. Iegūšana vai izpaušana ir skaidri paredzēta Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos

Datu regulas 14. panta 5.punkta c) apakšpunkts pieļauj atkāpi no informācijas sniegšanas prasībām 14. panta 1., 2. un 4. punktā, ja personas datu iegūšana vai izpaušana “ir skaidri paredzēta Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos, kuri ir piemērojami pārzinim.” Kā norādīts iepriekš minētajās Pārredzamības pamatnostādņēs, šādiem tiesību aktiem ir tieši jāattiecas

⁶ Bijušās 29. panta darba grupas Pārredzamības pamatnostādnes saskaņā ar Regulu 2016/679, pēdējoreiz pārskatītas 2018. gada 11. aprīlī, WP260 01. redakcija, 17/LV, 30. lpp. (apstiprinājusi EDAK).

uz datu pārziņi, un datu pārziņim datu iegūšanai vai izpaušanai ir jābūt obligātai. Atsaucoties uz šo atbrīvojumu, datu pārziņim ir jāspēj parādīt, kā uz viņu attiecas konkrētie tiesību akti un kādā veidā tie pieprasa, lai viņš vai nu iegūst, vai izpauž attiecīgos personas datus.

Šo izņēmumu varētu izmantot situācijās, kad, piemēram, Arhīvu likumā ir skaidri noteikts, ka NKMP ir jāizsniedz pieprasītais dokuments, kurš satur personas datus. Tādā gadījumā nav jāinformē datu subjekts.

2.6.2 Datu regulas 15.pants - Datu subjekta piekļuves tiesības

Datu subjektam ir tiesības saņemt no pārziņa apstiprinājumu par to, vai attiecībā uz datu subjektu tiek vai netiek apstrādāti personas dati, un, ja tiek, datu subjektam ir tiesības piekļūt attiecīgajiem datiem un saņemt šādu informāciju:

- a) apstrādes nolūki;
- b) attiecīgo personas datu kategorijas;
- c) personas datu saņēmēji vai saņēmēju kategorijas, kam personas dati ir izpausti vai kam tos izpaudīs, jo īpaši saņēmēji trešās valstīs vai starptautiskās organizācijās;
- d) ja iespējams, paredzētais laikposms, cik ilgi personas dati tiks glabāti, vai, ja nav iespējams, kritēriji, ko izmanto minētā laikposma noteikšanai;
- e) tas, ka pastāv tiesības pieprasīt no pārziņa datu subjekta personas datu labošanu vai dzēšanu, vai personas datu apstrādes ierobežošanu vai tiesības iebilst pret šādu apstrādi;
- f) tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādei;
- g) visa pieejamā informācija par datu avotu, ja personas dati netiek vākti no datu subjekta;
- h) tas, ka pastāv automatizēta lēmumu pieņemšana, tostarp profilēšana, kas minēta 22. panta 1. un 4. punktā, un – vismaz minētajos gadījumos – jēgpilna informācija par tajā ietverto loģiku, kā arī šādas apstrādes nozīmīgumu un paredzamajām sekām attiecībā uz datu subjektu.

Datu pārziņim ir jāsniedz apstrādājamo personas datu kopija datu subjektam. Jebkura datu subjektam paziņotā informācija ir jāsniedz viņam saprotamā formā, kas nozīmē, ka pārziņim ir jāpārlicinās, ka datu subjekts saprot sniegto informāciju.

Datu regulā ir paredzēts, ka arhivēšanas, zinātniskās un vēstures pētniecības nolūkos, attiecībā uz šī panta piemērošanu var būt izņēmumi. Tā, piemēram, Fizisku personu datu apstrādes likuma 30.pantā ir noteikts izņēmums, ka apstrādājot datus arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs Datu regulas 15.pantā noteiktās tiesības datu subjekts īsteno atbilstoši arhīva jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem.

Savukārt, Fizisku personu datu apstrādes likuma 31.pantā ir noteikts izņēmums, ka apstrādājot datus zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos Datu regulas 15.pantā noteiktās tiesības netiek piemērotas.

Tas attiecīgi nozīmē, ka NKMP var piemērot šos izņēmumus likumā noteiktajos gadījumos.

2.6.3 Datu regulas 16.pants – tiesības labot

Datu subjektam ir tiesības panākt, lai pārzinis bez nepamatotas kavēšanās labotu neprecīzus datu subjekta personas datus. Ņemot vērā apstrādes nolūkus, datu subjektam ir tiesības panākt, lai nepilnīgi personas dati tiktu papildināti, tostarp sniedzot papildu paziņojumu.

Fizisku personu datu apstrādes likuma 30.pantā ir noteikts izņēmums, ka apstrādājot datus arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs Datu regulas 16.pantā noteiktās tiesības datu subjekts īsteno atbilstoši arhīva jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem.

Savukārt, Arhīva likuma 13.¹ pants *Personas tiesības attiecībā uz arhīva dokumentos esošo personas datu labošanu vai papildināšanu*, nosaka, ka Datu regulas 16. pantā noteiktās datu subjekta tiesības panākt personas datu labošanu vai papildināšanu, ja tie apstrādāti arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, persona īsteno iesniedzot Latvijas Nacionālajam arhīvam vai institūcijai, kurā glabājas dokumenti, paziņojumu par nepilnīgu vai neprecīzu personas datu papildināšanu. Kārtību, kādā tiek reģistrēti un glabāti personu iesniegtie paziņojumi par neprecīziem vai nepilnīgiem personas datiem, kā arī tiek nodrošināta paziņojumu sasaiste ar arhīva dokumentiem, nosaka Ministru kabinets.

Savukārt, Fizisku personu datu apstrādes likuma 31.pantā ir noteikts izņēmums, ka apstrādājot datus zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos Datu regulas 16.pantā noteiktās tiesības netiek piemērotas.

Līdz ar to, NKMP jāvadās pēc katras atsevišķas situācijas un var būt gadījumi, kad Datu regulas 16.pants nav jāpiemēro.

2.6.4 Datu regulas 17.pants – tiesības uz dzēšanu (tiesības tikt aizmirstam)

Datu subjektam ir tiesības panākt, lai pārzinis bez nepamatotas kavēšanās dzēstu datu subjekta personas datus, un pārziņa pienākums ir bez nepamatotas kavēšanās dzēst personas datus, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

a) personas dati vairs nav nepieciešami saistībā ar nolūkiem, kādos tie tika vākti vai citādi apstrādāti;

- b) datu subjekts atsauc savu piekrišanu, uz kuras pamata veikta apstrāde saskaņā ar 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu vai 9. panta 2. punkta a) apakšpunktu, un ja nav cita likumīga pamata apstrādei;
- c) datu subjekts iebilst pret apstrādi saskaņā ar 21. panta 1. punktu, un apstrādei nav nekāda svarīgāka leģitīma pamata, vai arī datu subjekts iebilst pret apstrādi saskaņā ar 21. panta 2. punktu;
- d) personas dati ir apstrādāti nelikumīgi;
- e) personas dati ir jādzēš, lai nodrošinātu, ka tiek pildīts juridisks pienākums, kas noteikts Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos, kuri ir piemērojami pārzinim;
- f) personas dati ir savākti saistībā ar informācijas sabiedrības pakalpojumu piedāvāšanu, kā minēts 8. panta 1. punktā.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro, ciktāl apstrāde ir nepieciešama:

- a) lai īstenotu tiesības uz vārda brīvību un informāciju;
- b) **lai izpildītu juridisku pienākumu, kas prasa veikt apstrādi, kā paredzēts Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos, kuri piemērojami pārzinim, vai lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai saistībā ar pārzinim likumīgi piešķirto oficiālo pilnvaru īstenošanu;**
- c) pamatojoties uz sabiedrības interesēm sabiedrības veselības jomā saskaņā ar 9. panta 2. punkta h) un i) apakšpunktu, kā arī 9. panta 3. punktu;
- d) **arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos saskaņā ar 89. panta 1. punktu, ciktāl 1. punktā minētās tiesības varētu neļaut vai būtiski traucēt sasniegt minētās apstrādes mērķus; vai**
- e) lai celtu, īstenotu vai aizstāvētu likumīgas prasības.

Pierādīšanas pienākums, ka datu apstrāde ir likumīga, gulstas uz NKMP un NKMP būs atbildīga par apstrādes likumību. Pārzinim jeb NKMP jebkurā brīdī jāspēj pierādīt, ka datu apstrādei ir pamatots tiesiskais pamats, pretējā gadījumā apstrāde ir jāpārtrauc. **Tomēr, Datu regulā ir noteikti izņēmumi no tiesībām tikt aizmirstam, tostarp, ja personas datu apstrāde ir nepieciešama - arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, kā arī, ja pārzinim jāpilda uzdevums sabiedrības interesēs. Tas nozīmē, ka NKMP var noraidīt datu subjektu lūgumus dzēst viņu datus, ja dati tiek apstrādāti saskaņā ar iepriekš norādītajiem pamatiem.**

2.6.5 Datu regulas 18.pants – tiesības ierobežot apstrādi

Datu subjektam ir tiesības ierobežot savu datu apstrādi, ja izpildās kāds no nosacījumiem:

- a) datu subjekts apstrīd personas datu precizitāti – uz laiku, kurā pārzinis var pārbaudīt personas datu precizitāti;
- b) apstrāde ir nelikumīga, un datu subjekts iebilst pret personas datu dzēšanu un tās vietā pieprasa datu izmantošanas ierobežošanu;
- c) pārzinim personas dati apstrādei vairs nav vajadzīgi, taču tie ir nepieciešami datu subjektam, lai celtu, īstenotu vai aizstāvētu likumīgas prasības;
- d) datu subjekts ir iebildis pret apstrādi saskaņā ar 21.panta 1.punktu, kamēr nav pārbaudīts, vai pārziņa legītimie iemesli nav svarīgāki par datu subjekta legītimajiem iemesliem.

Ja datu apstrāde notiek arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs un zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, tad Fiziskos personu datu apstrādes likums 30. un 31.pantā ir paredzējis, ka NKMP var nepiemērot šis datu subjekta tiesības, ciktāl tās var neļaut vai būtiski traucēt konkrēto nolūku sasniegšanu.

2.6.6 Datu regulas 19.pants - pienākums ziņot par personas datu labošanu vai dzēšanu, vai apstrādes ierobežošanu

Datu regula nosaka, ka pārzinis katram saņēmējam, kuram personas dati ir izpausti, ziņo par jebkuru personas datu labojumu vai dzēšanu vai apstrādes ierobežošanu, kas veikta saskaņā ar 16. pantu, 17. panta 1. punktu un 18. pantu, izņemot, ja izrādās, ka tas nav iespējams, **vai ja tas ir saistīts ar nesamērīgi lielām pūlēm**. Pārzinis informē datu subjektu par minētajiem saņēmējiem, ja datu subjekts to pieprasa.

Šo pantu var nepiemērot tikai arhivēšanas nolūkā sabiedrības interesēs. Attiecībā uz datu apstrādi zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkā, panta nosacījumi ir jāievēro un pētnieki ir jāinformē, ja konkrētais datu subjekts ir prasījis labot vai dzēst datus vai ir noteikts datu apstrādes ierobežojums. Vienīgais izņēmums, kad to varētu neveikt ir tad, ja konkrētā darbība (ziņot visiem pētniekiem) būtu saistīta ar nesamērīgi lielām pūlēm vai neiespējama. Strīdus gadījumā gan NKMP būtu atbildīga un viņai būtu jāpierāda, ka tiešām nepastāvēja iespēja ziņot vai bija kādas nesamērīgi lielas pūles jāveic, lai piemērotu šo pantu.

2.6.7 Datu regulas 20.pants – tiesības uz pārnesamību

Datu subjektam ir tiesības saņemt personas datus attiecībā uz sevi, kurus viņš sniedzis pārzinim, strukturētā, plaši izmantotā un mašīnlasāmā formātā un ir tiesības minētos datus nosūtīt citam pārzinim, un pārzinis, kuram attiecīgie personas dati sniegti, tam nerada

nekādus šķēršļus, ja: a) apstrāde pamatojas uz piekrišanu vai uz līgumu; un b) apstrādi veic ar automatizētiem līdzekļiem.

Šis datu subjekta tiesības neattiecas uz NKMP gadījumu, jo dati nav iegūti saskaņā ar piekrišanu vai līgumu.

2.6.8 Datu regulas 21.pants – tiesības iebilst

Datu subjektam, balstoties uz iemesliem saistībā ar viņa īpašo situāciju, ir tiesības jebkurā laikā iebilst pret savu personas datu apstrādi, kas pamatojas uz 6. panta 1. punkta e) vai f) apakšpunktu. Pārzinis personas datus vairs neapstrādā, izņemot, ja pārzinis norāda uz pārliecinošiem legītīmiem apstrādes iemesliem, kas ir svarīgāki par datu subjekta interesēm, tiesībām un brīvībām, vai lai celtu, īstenotu vai aizstāvētu likumīgas prasības.

Tomēr, Datu regula nosaka, ka datu subjektam nav tiesību iebilst, ja apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs, kā tas ir NKMP gadījumā.

3. FIZISKO PERSONU DATU APSTRĀDES SPECIFISKIE JAUTĀJUMI

3.1 Sarakste ar valsts iestādi

Tehniskās specifikācijas 3.11.1.punkts – Sarakste no 20.gs. 20tajiem gadiem līdz mūsdienām ar valsts iestādi – iesniedzēja dati, un valsts iestādes atbildē redzamais autors, atbildīgais par lēmumu, iesniegumos atrodamā informācija, pielikumos pievienotie materiāli, utml.

Sarakstē no 20.gs. sākuma līdz mūsdienām, vispirms ir jākonstatē vai dokumentos minētās fiziskās personas ir dzīvas un vai Datu regula vispār uz tām attiecas. Atkarībā no tā cik sens dokuments tiek skatīts, Datu regula var nebūt arī piemērojama.

Attiecībā uz tiem personas datiem, kur Datu regula ir piemērojama, ir jākonstatē vai NKMP ir tiesisks pamats tos apstrādāt (publiskot).

Kā jau iepriekš norādīts, NKMP primāri ir jāvadās no Arhīvu likumā noteiktajiem dokumentu pieejamības ierobežojumiem. Katrā gadījumā jāveic analīze vai dokumenta publiskošana, kurā ir atrodams iesniedzēja vārds, uzvārds, personas kods, ietekmēs būtiski personas privāto dzīvi vai nē. Attiecībā uz vārdu, uzvārdu nav iespējams viennozīmīgi pateikt, ka tā publiskošana var būtiski ietekmēt personas privāto dzīvi, jo situācijas ir iespējamās dažādas. Piemēram, var būt vārds, uzvārds Jānis Bērziņš vai Kalniņš, kuru arī pēc dokumentu konteksta nebūs iespējams identificēt uz kādu vienu konkrētu Jāni Bērziņu vai Kalniņu, jo šāds vārda, uzvārda salikums Latvijā ir ļoti populārs un tādējādi ietekme uz personas privāto dzīvo noteikti nebūs vērtējama kā būtiska un NKMP šādu vārdu, uzvārdu varētu apstrādāt un publiskot neaizkrāsojot un tas būtu saskaņā ar Datu regulu. Tomēr ir iespējams arī situācijas, kad ir specifiski vārdi, uzvārdi, kur pēc dokumenta satura būs iespējams personu identificēt. Bet pētījumu autoru ieskatā, arī tas automātiski nedod secinājumu, ka ietekme uz personas privāto dzīvi būs būtiska. Būtu jāveic arī papildus dokumenta satura analīze un tad jāizdara secinājums vai dokuments satur tādu informāciju, kura var būtiski ietekmēt identificējamās personas privāto dzīvi vai nē. Dokuments, kurā persona piemēram lūdz apstiprināt kādu būvatļauju vai izsniegt izziņu diez vai ir vērtējams ar būtisku ietekmi uz personas privāto dzīvi. Līdz ar to šādos gadījumos NKMP nebūtu obligāti jāaizkrāso šādi dati. Bet, piemēram, personas kods, kas ir individuāls katrai personai un tā publiskošana gan ļoti būtiski ietekmēs personas privāto dzīvi un to nedrīkst publiskot.

Kas attiecas uz pielikumos pievienotajiem papildu materiāliem, tur protams jāskatās kāda veida dokumenti tie ir un cik būtiski viņi var ietekmēt personas privāto dzīvi. Piemēram, zemesgrāmatu kopijas diez vai būtu nepieciešams pilnībā izslēgt no publiskojamo dokumentu satura, jo tās ir pieejamas publiski visiem samaksājot attiecīgu valsts nodevu. Tomēr tajās ir atrodami personas kodi, līdz ar to NKMP jāizvēlas rīcība, vai nu nepublisko visas zemesgrāmatas, vai dzēš katrā no tām atrodamos personas kodus.

Ja konstatēts, ka datu publiskošana būtiski neietekmēs personas privāto dzīvi, tad NKMP var apstrādāt personas datus pamatojoties uz Datu regulas 6.panta 1.punkta e) apakšpunktu – apstrāde nepieciešama, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs kopā ar NKMP nolikuma 2.1.punktā minēto funkciju.

Vispārīgi, ciktāl tas attiecas uz publiskajā sektorā nodarbinātu personu (piemēram, amatpersonu un ierēdņu) datu un informācijas par šo personu privāto dzīvi aizsardzību, Augstākās tiesas praksē jau iepriekš atzīts, ka par valsts līdzekļiem nodarbinātas personas datu, kas ir sabiedrības leģitīmas intereses lokā, aizsardzība ir mazāka, nekā tā ir privāti nodarbinātai personai (Augstākās tiesas 2010.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr. SKA347/2010 20.punktu). Tāpēc, ja tiek pieprasīta tāda informācija par valsts civildienesta ierēdņu vai amatpersonu datiem, kas saistāma ar minēto personu ieņemamā amata publisko dabu, šai informācijai var tikt piešķirta zemāka aizsardzība kā iestādes rīcībā esošu trešo personu datu un informācijas par privāto dzīvi aizsardzībai. Šāds nošķirums pamatojams ar aizsargājamu sabiedrības interesi iegūt informāciju, kas saistīta ar valsts budžeta līdzekļu izlietojumu⁷.

Mazāka aizsardzības līmeņa nodrošināšana par valsts līdzekļiem nodarbinātas personas datiem nenozīmē, ka šie dati vispār nav aizsargājami un jebkura informācija par šādu personu ir vispārpieejama. Lemjot par ierobežotas pieejamības informācijas izsniegšanu, vienmēr ir jāapsver, kurai no interesēm – tai, kuras aizsardzībai noteikts ierobežotas pieejamības informācijas statuss, vai tai, kura pamato leģitīmu šīs informācijas saņemšanas nepieciešamību, – konkrētajos apstākļos ir dodama priekšroka.⁸

Tomēr var būt arī tādas situācijas, kurās tieši publiskajā sektorā nodarbināto personu datu aizsardzībai šo personu veicamo amata pienākumu specifiskās dabas dēļ piešķirama īpaša aizsardzība. Minētajos apstākļos nepieciešamība nodrošināt šo personu datu aizsardzību var vienlaikus būt vērsta gan uz šo personu aizsardzību, gan dienesta un valsts interešu ievērošanu.⁹ Tā tas ir, piemēram, to darbinieku gadījumā, kuriem darbu uzdevumu izpildē nākas risināt īpaši sensitīvus jautājumus, kas skar valsts drošību, un kuri pakļauti paaugstinātam riskam saistībā ar ārvalstu izlūkošanas dienestu iespējamu interesi par tiem. Šādā gadījumā vispārīga sabiedrības interešu nodrošināšana var nebūt attaisnojums šāda veida ierobežotas pieejamības informācijas izsniegšanai.¹⁰

⁷ 2018.gada 28.maija Augstākās tiesas spriedums lietā Nr. A420164016.

⁸ Senāta 2019.gada 26.septembra spriedums lietā Nr. SKA-476/2019 (ECLI:LV:AT:2019:0926.A420187717.4.S), 9.punkts.

⁹ Senāta 2018.gada 28.maija spriedums lietā Nr. SKA-208/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0528.A420164016.2.S), 8.punkts.

¹⁰ Turpat, 9.punkts.

Arī informācija par fiziskas personas datiem un privāto dzīvi var tikt izsniegta trešajām personām, ja konkrētā gadījumā ir konstatējami tādi apstākļi, kuros informācijas pieprasītāja leģitīmā interese ir ar lielāku aizsardzību nekā konkrētās personas dati.¹¹

Būtībā NKMP rīcībā esošajos valsts un pašvaldības iestāžu dokumentos to paraksttiesīgās personas un personas, kuras pieņēmušas lēmumu kādas iestādes vārdā, nebūtu jāslēpj.

3.2 Personas datu aizsardzības termiņš, mirušu personu dati

Tehniskās specifikācijas 3.11.2.punkts – personu datu aizsardzības termiņš, Vispārīgā datu aizsardzības regulas prasības attiecībā uz mirušu personu datiem, datiem, kas saistāmi ar dzīvu personu, u.tml.

Datu regula aizsargā tikai dzīvu personu datus, līdz ar to personas datu aizsardzības termiņš ir katras konkrētās personas dzīves ilgums. Ar personas nāvi arī beidzas Datu regulas piemērošana. Regula nav piemērojama un tādējādi neattiecas uz mirušu personu datiem.

Ja nav iespējams noskaidro vai persona ir dzīva vai mirusi, ieteicams, izmantot Arhīvu likuma 13.panta otrās daļas 4.punktā noteikto principu, ja personas nāves datumu nav iespējams noteikt, pieejamība tiek ierobežota uz 110 gadiem pēc tās personas dzimšanas, uz kuru dokuments attiecas. Respektīvi, pieņemt, ka cilvēka mūža ilgums ir 110 gadi.

3.3 Personas dati pētnieciska rakstura, aprakstošā, nepublicētā tekstā

Tehniskās specifikācijas 3.11.3.punkts – rīcība ar pētnieciska rakstura, aprakstošu, nepublicētu tekstu, kurā minēti personu dati – materiālu autori, zinātniskā darba vadītājs, cita informācija, kas ļauj identificēt personu.

Šajā gadījumā jāskatās vai pētnieciska rakstura, aprakstošā tekstā vispār ir atrodami personas dati, jo, kā nosaka personas datu definīcija, ir jābūt informācijai, kura attiecas uz identificējamu personu. Ja materiālos būs atrodams kultūras pieminekļa apraksts vai lēmums par kādu kultūras pieminekli, kur redzami arī lēmuma pieņēmēju vārdi, uzvārdi, neizpildīsies kritērijs, ka šī informācija attiecas uz konkrēto fizisko personu.

Piemēram, zīmējuma, skices autora vārdu uzvārdu nevajadzētu krāsot ciet, jo tas ir autorības apliecinājums un saskaņā ar Autortiesību likuma 14.pantu autoram ir tiesības uz autorību, t.i., tiesības tikt atzītam par autoru un tāpat autoram ir tiesības uz vārdu, t.i., tiesības pieprasīt, lai viņa vārds būtu pienācīgi norādīts visās kopijās un jebkurā ar viņa darbu saistītā

¹¹ Senāta 2019.gada 18.aprīļa spriedums lietā Nr. SKA-917/2019 (ECLI:LV:AT:2019:0418.A420169118.5.S), 11.punkts ar atsauci uz Senāta 2019.gada 22.marta spriedumu lietā Nr. SKA-232/2019 (ECLI:LV:AT:2019:0322.A420352216.2.S), 7.punkts.

pasākumā. Tieši tas pats attiecas arī uz kādu zinātniski pētniecisku darbu, autors ir jā saglabā un jā norāda.

Par dzīvokļu un ēku plānojumiem. 2016.gada 1.jūlijā Augstākā tiesa pieņēma spriedumu lietā Nr. SKC-124/2016, ar kuru tika noteikts, ka tiesības uz mājokļa neaizskaramību pašas par sevi nepamato dzīvesvietas plānojuma atzīšanu par personas datiem. Jebkurā gadījumā ir jākonstatē, ka konkrētā informācija ir attiecināma uz identificētu vai identificējamu fizisko personu. Tas nozīmē, ka tie plānojumi, kuriem ir redzamas adreses un tālāk tad no publiskās zemesgrāmatas ir iespējams iegūt informāciju par īpašniekiem, būs personas dati un visdrīzāk šādu informāciju nevajadzētu publiskot, jo tā var ietekmēt personas tiesības uz privātumu.

3.4 Personas dati publicētos materiālos, periodikā

Tehniskās specifikācijas 3.11.4.punkts – rīcība ar publicētu materiālu kopijām, periodikas izdevumu fragmentiem, kas atrodami starp dokumentiem.

Iepriekš jau publicētus datus nav nepieciešams slēpt.

Datu regulas 9.pantā viens no tiesiskajiem pamatiem, kas ļauj apstrādāt īpašu kategoriju datus (to aizsardzība ir lielāka kā parasto datu aizsardzība), ir, ka apstrāde attiecas uz personas datiem, kurus datu subjekts apzināti ir publiskojis. Tas nozīmē, ka personas datus, kurus pats datu subjekts iepriekš ir publiskojis masu medijos, internetā, var apstrādāt.

Bet attiecībā uz periodikas izdevumiem un citiem autora darbiem (skices, zīmējumi, fotogrāfijas u.c.) darbosies arī autortiesību regulējums, kurš nosaka, ka bez autora atļaujas nevar publicēt autora darbu. Autortiesības ir spēkā visu autora dzīves laiku un vēl 70 gadus pēc autora nāves. Kaut arī no Datu regulas viedokļa personas datus jau iepriekš publicētos materiālos, periodikā, NKMP varētu apstrādāt un publiskot, bet no autortiesību aizsardzības viedokļa tas visdrīzāk nebūs iespējams. NKMP var publicēt tikai tos periodikas izdevumus uz kuriem neattiecas autortiesību regulējums, proti, ir pagājis noteiktais autortiesību aizsardzības termiņš.

3.5 Fotogrāfijas kā personas dati

Tehniskās specifikācijas 3.11.5.punkts – rīcība ar krājumā esošām fotogrāfijām, ja pēc konteksta ir iespējams identificēt personu.

Fotogrāfijas, kurās ir iespējams identificēt personas, arī ir personas dati un tāpēc to apstrāde (arī publiskošana) ir jāveic saskaņā ar Datu regulas noteikumiem.

Kaut arī fotogrāfijas iespējams var atklāt personas rasi un etnisko piederību, kas nozīmētu, ka personas dati ir kvalificējami kā īpašu kategoriju personas datu, kurus atļauts apstrādāt tikai īpašos gadījumos, Datu regulas 51. apsvērums nosaka, ka fotogrāfiju apstrāde nebūtu

sistemātiski jāuzskata par īpašu kategoriju personas datu apstrādi, jo uz tām biometrisko datu definīcija attiecas tikai tad, kad tās apstrādās ar konkrētiem tehniskiem līdzekļiem, kas ļauj veikt fiziskas personas unikālu identifikāciju vai autentifikāciju. Ņemot vērā, ka NKMP materiālos pieejamās fotogrāfijās nav iespējams veikt personas unikālu identifikāciju vai autentifikāciju, tad fotogrāfijas būs "parastie" personas dati, kurās iespējams identificēt personas.

Kā jau iepriekš minēts, katrs gadījums (katra fotogrāfija) pēc būtības būtu jāskata atsevišķi un jāpieņem lēmums vai NKMP var šādu fotogrāfiju apstrādāt (publiskot) tādu kāda tā ir vai tomēr ir nepieciešams aizklāt personas seju, lai tā nebūtu identificējama. Tas ir atkarīgs no fotogrāfijas satura. Cilvēkam, kurš stāv nofotografējies pie kāda kultūras pieminekļa, diez vai būs būtiska ietekme uz viņa privāto dzīvi, ja šāda fotogrāfija tiks publiskota bez viņa sejas noslēpšanas. Pēc būtības NKMP šādas fotogrāfijas varētu publiskot.

3.6 KontROLSARAKSTS

1. Personas vārds, uzvārds – atkarībā no situācijas, var būt nepieciešams noslēpt;
2. Personas kods – jāslēpj;
3. Adrese – ja privātpersonas vārds, uzvārds jau ir aizklāts, tad nav nepieciešamības slēpt;
4. Amats – nav nepieciešams slēpt;
5. Zemesgrāmatas – nav nepieciešams slēpt, jo tā ir publiski pieejama informācija (bet viņas satur personas kodus, kuri ir jāslēpj);
6. Inventarizācijas plāni – visticamāk nevajadzētu publicēt (ja dzīvokļi/mājas arī mūsdienās ir pieejami un īpašnieki privātpersonas).
7. Telefona numuri, privātie e-pasti – jāslēpj. Darba e-pasti nav jāslēpj;
8. Novērojusi informācija, piemēram, vairs neeksistējoši faksa numuri, telefona numuri ar 5 cipariem – nav jāslēpj;
9. Reģistrācijas apliecības, sertifikāti, licences – pats dokuments nav jāslēpj, bet jāaizkrāso personas kods;
10. Līgumi – jāpārbauda vai līgums nesatur punktu par konfidencialitāti. Ja nav atrunas par konfidencialitāti, tad līguma saturs nav jāslēpj.